

Aan Minister

nota

Brief Kamervragen van de leden Omtzigt en Postma (beiden Nieuw Sociaal Contract) aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat over veiligheidswaarschuwingen boven het luchtruim van Oekraïne voor 17 juli 2014 (neerhalen MH17)

TER BESLISSING

Datum

22 augustus 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/165167

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart

Afd. Luchtvaartveiligheid

Beslistermijn

25 augustus 2025

Bijlage(n)

3

Aanleiding

Op 13 mei jl. hebben de leden Omtzigt en Postma (beiden Nieuw Sociaal Contract) schriftelijke vragen gesteld aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat over veiligheidswaarschuwingen boven het luchtruim van Oekraïne voor 17 juli 2014 (neerhalen MH17).¹ De beantwoording van de vragen vroeg om interne afstemming tussen de betrokken dienstonderdelen van IenW, waarvoor uitstel is gevraagd.² Gelet op de uitspraak van de Raad van State (zie toelichting) kunnen we de gevraagde informatie niet openbaar maken. Het is een complex verzoek. Na weging is het voorstel om de informatie vertrouwelijk ter inzage te leggen bij de Kamer in bewerkt anonieme vorm. De Kamervragen zijn langs deze lijn beantwoord; korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

De antwoorden zijn ambtelijk afgestemd met HBJZ en de ILT-Luchtvaartautoriteit.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de brief te ondertekenen en voor het schriftelijk overleg Vliegveiligheid van 4 september naar de TK te sturen.

Kernpunten

- De Kamer vraagt informatie over meldingen van beroepsbeoefenaars in de burgerluchtvaart. Informatie die in beginsel niet openbaar is. Deze meldingen worden gedaan voor onderzoek ter verbetering van de luchtvaartveiligheid.
- Over het openbaar maken van deze informatie voor derden heeft de Raad van State uitspraak gedaan.
- De Kamer vraagt om veel informatie naast het openbaar maken van de meldingen met het beroep op de Woo en Artikel 68 van de Grondwet.
- Het is niet gebruikelijk dat Kamerleden zich bedienen van de Woo. Het verzoek om informatie van de Kamer moet worden gezien als een verzoek Artikel 68 van de Grondwet.
- Een verzoek om inlichtingen op grond van artikel 68 Grondwet, vraagt om een afweging per geval of het belang van de Staat zich hier tegen verzet. Wat hier zwaar in meeweegt is dat deze zaak al vele jaren speelt. Rekening houdende met het door het Hofesignaleerde belang van de vertrouwelijkheid voor de luchtvaartveiligheid, ligt vertrouwelijke inzage voor de hand.
- Als extra waarborg tegen de grote kans op herleidbaarheid (vlucht, maatschappij en melder) wordt voorgesteld de kern van de meldingen in

¹ Kamerstuk 2025Z09099.

² Brief van 3 juni jl. met kenmerk IENW/BSK-2025/133328.

bewerkt anonieme vorm aan te bieden (in plaats van in onbewerkt anonieme vorm), zodat toch inzicht wordt verkregen in de aard en de omvang van de meldingen.

Krachtenveld

- Het MH17-dossier heeft de continue aandacht van meerdere politieke partijen, MH17-nabestaanden van slachtoffers en de media.
- Er leven vragen over openbaarheid van onderzoeksinformatie bij het parlement en de samenleving. Hiervoor verwijst men naar het advies om de openbaarheid van het archief over de Bijlmervliegramp te vergroten van het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI).
- Beantwoording vragen (Brief IENW/BSK-2024/140655 d.d. 16 mei 2024) van de leden Omtzigt, Olger van Dijk (beiden NSC), Tuinman (BBB), De Roon (PVV) en Stoffer (SGP) aan de minister van IenW over meldingen in het veiligheidssysteem ECCAIRS over het luchtruim boven Oekraïne voor 17 juli 2014, de datum waarop vlucht MH17/KL4103 werd neergeschoten.
- Kamerbrief 33997, nummer 169 van 17 november 2021; op grond van de Wob vrijgegeven informatie op 2 september 2021 met betrekking tot MH17 over de Veiligheid van het luchtruim van Oekraïne.
- De Onderzoeksraad voor de Veiligheid heeft een belangrijke rol in onafhankelijk onderzoek naar ongevallen waarin burgers voor hun veiligheid afhankelijk zijn van partijen als de overheid. Vanuit zijn rol ziet de Onderzoeksraad er scherp op toe dat vertrouwelijkheid bij het onderzoek is gewaarborgd.

Van toepassing zijnde wet- en regelgeving

- Bijlage 13 bij het Verdrag van Chicago, Aircraft Accident and Incident Investigation;
- EU Verordening 996/2010 inzake onderzoek en preventie van ongevallen en incidenten in de burgerluchtvaart;
- EU Verordening 376/2014 inzake het melden, onderzoeken en opvolgen van voorvallen in de burgerluchtvaart;
- Rijkswet Onderzoeksraad voor Veiligheid;
- Grondwet;
- ECLI:NL:RVS:2025:455 Uitspraak Raad van State, 12-02-2025.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum

22 augustus 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/165167

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

3

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief nr. IENW/BSK-2025/165168	Beantwoording vragen van de leden Omtzigt en Postma (beiden Nieuw Sociaal Contract) aan de minister van IenW over veiligheidswaarschuwingen boven het luchtruim van Oekraïne voor 17 juli 2014 (neerhalen MH17)
2	Kamerbrief nr. IENW/BSK-2024/140655 van 16 mei 2024	Meldingen in het veiligheidssysteem ECCAIRS over het luchtruim boven Oekraïne voor 17 juli 2014
3	Kamerbrief nr. 33997-169 van 17 november 2021	MH17 – Veiligheid luchtruim Oekraïne

Datum
22 augustus 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/165167

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Aan
Minister

Bijlage(n)
3

Toelichting

Ten tijde van de Kamervragen in 2024 over de meldingen was een procedure aanhangig bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Omdat deze procedure nog liep, kon daarover geen informatie worden verstrekt. De Raad van State heeft op 12 februari 2025 uitspraak gedaan.³

De uitspraak is gedaan in twee rechtszaken in hoger beroep die gaan over het openbaar maken van informatie over gemelde voorvallen en onderzoek in de luchtvaart.⁴ In beide rechtszaken stond dezelfde vraag centraal: kan informatie inzake luchtvaart voorvallen en onderzoek met een verzoek op de toenmalige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) worden opgevraagd? De Afdeling bestuursrechtspraak kwam tot de conclusie dat dit niet kan. De Wet luchtvaart bevat een bijzondere openbaarmakingsregeling die de toenmalige Wob opzij zet. Nieuwsorganisaties kunnen niet met een beroep op de Wob verzoeken om deze informatie openbaar te maken.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft het EU Hof van Justitie in Luxemburg prejudiciële vragen gesteld in de zaken. De Afdeling wilde weten in welke vorm een nieuwsorganisatie informatie kan opvragen over voorvallen in de burgerluchtvaart die op grond van de Europese Verordening over het melden van voorvallen in de burgerluchtvaart bij het bevoegd gezag berust. De verordening verplicht EU-lidstaten de vertrouwelijkheid van voorvalmeldingen te beschermen. De verplichting is geïmplementeerd in de Wet luchtvaart. De Afdeling bestuursrechtspraak wilde met name weten hoe deze verplichting zich verhoudt tot het recht op vrije meningsuiting en informatie.

Het Europese Hof antwoordde in zijn arrest van januari 2024 dat de vertrouwelijkheid van informatie over (gemelde) incidenten en voorvallen een centraal onderdeel vormt van het stelsel van toezicht en controle dat de Europese Unie heeft ingevoerd om de luchtvaartveiligheid te verbeteren. Daarbij geldt volgens het Hof een strikte vertrouwelijkheid voor alle informatie die de nationale autoriteiten daarvoor verzamelen of opstellen. Ook is het niet toegestaan om dit soort informatie beschikbaar te stellen of te gebruiken voor een ander doel. Dit beperkt weliswaar het recht van informatie, maar die beperking is gerechtvaardigd en evenredig aan het nagestreefde doel van luchtvaartveiligheid.

Samenvattend, vormt naar het oordeel van het Europese Hof de vertrouwelijkheid van informatie over gemelde incidenten en voorvallen een belangrijk onderdeel van het stelsel van toezicht en controle om de luchtvaartveiligheid te verbeteren. Volgens het Hof geldt een strikte vertrouwelijkheid voor alle informatie die nationale autoriteiten daarvoor verzamelen of opstellen. Het Hof neemt in zijn afweging onder meer mee dat het voor het publiek en mediabedrijven mogelijk is "om uit andere bronnen of met andere middelen informatie daarover te vergaren." Met de uitspraak van de Raad van State is de vertrouwelijkheid nogmaals bevestigd.

Datum

22 augustus 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/165167

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

3

³ ECLI:NL:RVS:2025:455 Uitspraak Raad van State, 12-02-2025.

⁴ In de ene zaak gaat het om een verzoek van RTL Nieuws aan de minister van IenW om informatie over het neerhalen van vlucht MH17 boven Oost-Oekraïne. In de andere zaak gaat het om een verzoek van AVROTROS aan de minister van IenW om onderzoeksinformatie over de veiligheid van vliegverkeer op Schiphol.